

Warszawa, 19-10-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

WZF.7040.7.2021.TO

Pan

gen. insp. Jacek Kitliński

Dyrektor Generalny Służby Więziennej

via e-PUAP

Szanowny Panie Generale,

uprzejmie informuję, że w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich prowadzone jest postępowanie wyjaśniające w sprawie wykonywania czynności zastrzeżonych dla lekarzy (tzn. akceptacji transportowych skazanego) przez funkcjonariuszki – pielęgniarki.

Jak wskazują Zainteresowane, zgodnie z instrukcją transportową obowiązującą w zakładach karnych (w module Noe -Net) pielęgniarki zobowiązane zostały do przekazania informacji dla innych działów, czy osadzony jest zdolny do transportu. Obowiązek ten wynika z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie udzielania świadczeń zdrowotnych przez podmioty lecznicze dla osób pozbawionych wolności (Dz.U. z 2017 r. poz. 2131 ze zm.). Zgodnie z jego treścią, badaniom kontrolnym: podmiotowym (wywiad chorobowy) i przedmiotowym (fizykalnym) poddaje się osobę pozbawioną wolności przed jej przetransportowaniem lub zwolnieniem z zakładu karnego. Funkcjonariuszki mają wątpliwości, czy wykonanie tej czynności nie jest zastrzeżone dla lekarzy. W instrukcji transportowej zawarta jest informacja, że akceptację powinien wykonać kierownik ambulatorium lub wyznaczony przez niego funkcjonariusz. Jako, że w Służbie Więziennej brakuje lekarzy, to pielęgniarki zatrudnione na etacie funkcjonariusza –

rozkazami ustnymi – zobowiązywane są do wykonywania tych akceptacji i orzekania, czy skazany jest zdolny do transportu.

W ocenie funkcjonariuszek orzekanie o stanie zdrowia osadzonego zostało zastrzeżone dla lekarzy, a rozkazy takie mogą być niezgodne z prawem. Zgodnie bowiem z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz.U. z 2023 r. poz. 1516 ze zm.), to lekarz orzeka o stanie zdrowia określonej osoby po uprzednim, osobistym jej zbadaniu lub zbadaniu jej za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, a także po analizie dostępnej dokumentacji medycznej tej osoby. Zauważenia przy tym wymaga, że zgodnie z art. 115 § 1 pkt. 1a pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2023, poz. 127 ze zm.) skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo wyboru lekarza i pielęgniarki ambulatorium z izbą chorych.

Funkcjonariuszki-pielęgniarki obawiają się, że zobowiązanie ich – w ramach ustnego polecenia służbowego – do orzekania o stanie zdrowia skazanego, przy udzielaniu informacji o możliwości jego transportowania innym działom, narusza prawo skazanego do osobistego zbadania przed transportem przez lekarza. Wchodząc w kompetencje lekarzy, mogą przekraczać swoje uprawnienia i w razie pogorszenia stanu zdrowia skazanego podczas transportu mogą narażać się na odpowiedzialność karną, dyscyplinarną i cywilną.

Jako, że opisana sytuacja budzi wątpliwości z punktu widzenia ochrony praw i wolności funkcjonariuszy Służby Więziennej, jak i praw osób skazanych, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1058) zwracam się do Pana Generała z uprzejmą prośbą o odniesienie się do przedstawionego problemu.

Do wiadomości: p. Bartłomiej Chmielowiec - Rzecznik Praw Pacjenta

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/